

Decyzja
Prezydium KK
nr 171/12

ws. opinii o *poselskim projekcie ustawy Prawo Spółdzielcze*

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawia następujące uwagi do projektu ustawy *Prawo Spółdzielcze*:

1. Art. 6 § 1 projektu stanowi, że spółdzielnia liczy co najmniej pięciu członków. Prezydium nie widzi uzasadnienia do zmiany minimalnej liczby członków spółdzielni (z dziesięciu do pięciu).
2. W art. 11 uregulowano odpowiedzialność członka spółdzielni za straty spółdzielni. Zgodnie z brzmieniem art. 11 ust. 1 członek uczestniczy w stratach spółdzielni do wysokości objętych udziałów. Moment objęcia udziału uregulowany jest w art. 10 § 3 projektu. Zgodnie z przywołanym przepisem objęcie udziału następuje z chwilą dokonania wpłaty na udział. Rodzaje udziałów obejmowanych przez członków spółdzielni uregulowane są w art. 10 § 1. Przepis ten wyróżnia istnienie w spółdzielni udziałów obowiązkowych i udziałów fakultatywnych. Z treści wskazanych przepisów wynika, iż projekt zakłada odpowiedzialność zarówno z objętych udziałów obowiązkowych jak i z objętych udziałów fakultatywnych. Przy takiej konstrukcji odpowiedzialności członków spółdzielni za straty spółdzielni, członkowie nie będą skłonni deklarować udziałów fakultatywnych a tym samym wspierać rozwoju spółdzielni zwłaszcza, iż zgodnie z art. 29 § 4 projektu członek spółdzielni ma jeden głos bez względu na liczbę posiadanych udziałów.
3. Art. 17 § 1 projektu kwestię wysokości i terminu wniesienia wpisowego pozostawia do regulacji Statutu spółdzielni. Taka regulacja umożliwi ustalanie w statutach wpisowego na wysokości tak wysokiej, iż nie możliwej do spełnienia dla potencjalnego nowego członka. Ponieważ kwota wpisowego nie ulega zwrotowi, nie powinna ona być nadmiernie zawyżona. Ustawa powinna określać maksymalną kwotę wpisowego, ustaloną w odniesieniu np. do przeciętnego czy najniższego wynagrodzenia.

4. Art. 28 § 2 stanowiący, iż *czynność prawna dokonana bez zgody właściwego organu spółdzielni, wymaganej wyłącznie przez statut jest ważna, jednakże nie wyklucza to odpowiedzialności osób dokonujących czynności za szkodę wyrządzoną spółdzielni* może stwarzać pole do nadużyć i obchodzenia prawa. Dlatego przepis ten powinien zostać zmieniony w ten sposób, aby wprowadzić termin np. dwóch miesięcy od dnia dokonania czynności prawnej, w którym właściwy organ może uchwałą konwalidować dokonaną czynność prawną. Po bezskutecznym upływie terminu czynność jest nieważna. Skoro statut nakazuje w określonych przypadkach uzyskanie uchwały odpowiedniego organu spółdzielni to należy wprowadzić taki mechanizm, który umożliwi uzyskanie tej uchwały w odpowiednim terminie również po dokonaniu czynności. Nie można jednak w ustawie uregulować mechanizmu zachęcającego do omijania przepisów statutu. Z tych względów zmiana jest konieczna i uzasadniona.
5. W art. 32 § 2 uregulowane są zasady głosowania na walnym zebraniu członków. Przepis ten przewiduje możliwość ważnego przeprowadzenia głosowania i podjęcia ważnej uchwały niezależnie od liczby obecnych członków uprawnionych do głosowania, chyba że ustawa lub statut stanowi inaczej. Sprawy rozpatrywane i uchwalane przez organ spółdzielni, którym jest walne zgromadzenie członków są sprawami zbyt wielkiej wagi, aby kwestie quorum pozostawić do regulacji statutu. Do podejmowania uchwał przez walne zgromadzenie członków należy zastosować analogiczne zasady jakie mają zastosowanie do głosowań innego organu spółdzielni, jakim jest rada nadzorcza. Zgodnie z art. 39 § 7 projektu rada podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków a wszyscy członkowie zostali zaproszeni. Dlatego proponujemy art. 32 § 2 nadać następujące brzmienie: „Walne zgromadzenie podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, chyba że ustawa lub statut stanowią inaczej, w obecności co najmniej połowy obecnych uprawnionych do głosowania członków spółdzielni.”
6. W art. 58 § 2 pkt. 1 wskazane jest, iż nadwyżka bilansowa może podlegać podziałowi między członków zgodnie ze statutem, w szczególności stosownie do transakcji członka ze spółdzielnią. Jednocześnie w ustawie brak wskazania co należy rozumieć przez „transakcję członka ze spółdzielnią”. Z analizy językowej nie można wydedukować co ustawodawca miał na myśli.

7. Związek negatywnie ocenia zawarte w art. 64 projektu wyłączenie zastosowania przepisów art. 23¹ k.p. w odniesieniu do członków spółdzielni przejmowanej. Rozwiązania szczególne zawarte w art. 63 projektu nie regulują w sposób wystarczający kwestii związanych w trwałością stosunku pracy członków spółdzielni przejmowanej. Z tych względów odpowiednie stosowanie przepisu art. 23¹ k.p. jest konieczne i uzasadnione.
8. Proponujemy wykreślenie § 2 art. 116. W art. 116 § 2 projektu proponuje się wprowadzenie możliwości zawierania umów o pracę na czas określony z członkami spółdzielni, jeżeli względy gospodarki rynkowej lub sezonowy charakter działalności tego wymagają. Wielokrotne zawieranie takiej umowy nie ma powodować przekształcenia tej umowy w umowę na czas nieokreślony. Ustalenie warunków pracy w powyższy sposób w znacznym zakresie odbiega na niekorzyść członków spółdzielni od zasad nawiązywania stosunku pracy uregulowanych w kodeksie pracy. Przepisy zawarte w art. 119 projektu zawierają wystarczające mechanizmy umożliwiające w sposób elastyczny dostosowywanie poziomu zatrudnienia w spółdzielni pracy w zależności od gospodarczej konieczności. Z powyższego względu należy uznać, iż zawarta w art. 116 projektu propozycja kształtowania poziomu zatrudnienia w spółdzielni pracy jest zbędna i nie znajdująca uzasadnienia w świetle zasad funkcjonowania spółdzielni, w szczególności wobec finansowej partycypacji członków spółdzielni w działaniach spółdzielni oraz ponoszenia przez nich ryzyka gospodarczego działania spółdzielni poprzez ponoszenie odpowiedzialności za straty spółdzielni do wysokości objętych udziałów. Wprowadzenie w życie art. 116 § 2 w proponowanym przez projektodawcę brzmieniu będzie stanowiło źródło nadużyć nie przyczyniając się do poprawy działalności spółdzielni.
9. Przepis art. 119 zawiera upoważnienia do skracania czasu pracy i zmniejszania wynagrodzenia członków spółdzielni bez wypowiedzenia warunków pracy i płacy, na podstawie uchwały rady nadzorczej. Ze względu na szczególny charakter uchwały, która ma stanowić podstawę znacznej ingerencji w prawa pracownicze członków spółdzielni, zasadnym jest aby uchwała ta podejmowana była przez walne zgromadzenie spółdzielni a nie przez radę nadzorczą spółdzielni. W art. 119, w pierwszym zdaniu, wyraz „rada” proponuje się zastąpić wyrażeniem „walne zgromadzenie”.

10. Art. 121 § 2 stanowi, iż spółdzielnia może rozwiązać z członkiem spółdzielczą umowę o pracę bez wypowiedzenia wyłącznie z przyczyn uzasadniających zgodnie z Kodeksem pracy takie rozwiązanie umowy o pracę bez winy pracownika. NSZZ „Solidarność” nie widzi uzasadnienia dla ustalania możliwości rozwiązania spółdzielczej umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn nie zawinionych przez pracownika. Przepis Art. 121 § 2 powinien przyjąć brzmienie: „Spółdzielnia może rozwiązać z członkiem spółdzielczą umowę o pracę bez wypowiedzenia wyłącznie z przyczyn uzasadniających zgodnie z Kodeksem pracy takie rozwiązanie umowy o pracę z winy pracownika.
11. Jednocześnie pozytywnie należy ocenić przedstawione w projekcie propozycje zmierzające do cofnięcia niekorzystnych zmian wprowadzonych do obecnej ustawy Prawo Spółdzielcze ustawą z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców. Należy tu wskazać przede wszystkim na pominięcie w opiniowanym projekcie możliwości przekształcania spółdzielni pracy w spółki prawa handlowego oraz dopuszczalność nieograniczonego zatrudniania członków spółdzielni na podstawie umów o pracę.

Zakopane, 6 października 2012 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Z-ca PRZEWODNICZĄCEGO
KK NSZZ „Solidarność”

Bogdan Bis